

Justiits- ja Digiministeerium

Taotlus: Riigiõiguse aastaraamatu koostamine

Projekti põhjendus

Riigiõiguse aastaraamat on eelretsenseeritav eestikeelne väljaanne Eesti riigiõiguse uurimise edendamiseks. Esimene aastaraamat ilmus 2020. aastal, kui tähistati Eesti esimese põhiseaduse 100. sünnipäeva. Täna on ilmunud viis aastaraamatut (2020, 2021, 2022, 2023 ja 2024), valmimas on kuues (2025). Lisaks trükiväljaandele on aastaraamatu tekstide elektroonilised versioonid vabalt juurdepääsetavad Eesti Teaduste Akadeemia veebilehel ja ajakirja Juridica veebiväljaandes.

Lisaks algupärastele töödele avaldatakse aastaraamatus Eesti lugejale olulisi ja riigiõiguse õpetamiseks vajalikke tõlkeartikleid, samuti ajalooliselt olulisi tekste, konverentside arutelusid ja raamatuarvustusi. Originaalartiklid ilmuvad koos ingliskeelsete kokkuvõtetega. Esimese aastaraamatu peatoimetaja oli Uno Lõhmus, teise Heiki Loot, kolmanda Marju Luts-Sootak, neljanda Madis Ernits, viienda Lauri Mälksoo ja kuuenda Aaro Mõttus. 2022. aastal moodustati aastaraamatu juurde 12-liikmeline rahvusvaheline nõukoda, kuhu kuuluvad tuntud õigusteadlased Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist, Poolast, Austriast, Saksamaalt ja Belgiast.

Riigiõiguse aastaraamat pakub Eesti riigiõigust puudutavate küsimuste, arutelude ja suundumuste kriitilist analüüsi. Aastaraamat on leidnud Eesti riigiõigusest huvitatud õppejõudude, õiguspraktikute, poliitikute, juuratudengite, samuti teiste huviliste lugemislaual väärilise koha ning riigiõiguse sihtkapitali nõukoda näeb selget vajadust selle väljaandmisega jätkata.

Aastaraamatu toimetis toetab Justiits- ja Digiministeeriumi ettepanekut koostada järgmine number riigikaitse ja julgeoleku teemadel. Julgeolekuolukord Euroopas on viimastel aastatel märkimisväärselt muutunud, nii Venemaa täiemahuline sõda Ukraina vastu kui ka USA ja Iraani konflikt Lähis-Idas mõjutavad meie piirkondlikku julgeolekut. Sellised arengud tekitavad uusi õiguslikke küsimusi riigikaitse korralduse, kriisiregulatsioonide, rahvusvahelise õiguse ning põhiõiguste piirangute kohta. Eestikeelsed õigusteaduslikud käsitlused aitavad neid küsimusi analüüsida Eesti õigussüsteemi kontekstis. Riigikaitse ja julgeolek puudutavad otseselt põhiseaduslikke väärtusi, riigi toimimist ning kodanike põhiõigusi. Nende teemade üle akadeemilises ruumis arutlemine aitab kujundada läbimõeldud ja demokraatlikku õiguspoliitikat.

Aastaraamatu koostamine

2026. aastal koostatava riigikaitse ja julgeoleku teemale pühendatud numbriga peatoimetajaks nimetas riigiõiguse sihtkapitali nõukoda René Värki. René Värk on Tartu Ülikooli rahvusvahelise õiguse kaasprofessor. Riigiõiguse aastaraamatu toimetuse liikmed on Madis Ernits, Heiki Loot, Marju Luts-Sootak, Aaro Mõttus ja Lauri Mälksoo. Aastaraamatu tegevtoimetaja on Kristel Urke.

Ajakava

Tegevus	Aeg
Artiklite esitamise üleskutse avaldamine, võimalike autorite poole pöördumine	Pärast rahastamise otsustamist
Originaalartiklite esitamise tähtaeg	Pärast rahastamise otsustamist avaldatud üleskutsest 6 kuud
Tõlkeartiklite, üleskirjutuste, ajalooliste tekstide ja raamatuarvutuste kogumine. Tekstide valik, toimetajate määramine, artiklite tõlkimine ja toimetamine	6 kuud pärast rahastamise otsustamist
Originaalartiklite retsenseerimine, artiklites muudatuste sisseviimine autorite poolt vastavalt retsensentide ettepanekutele. Retsensioonidega artiklite ülevaatamine sisutoimetajate poolt, eesti- ja ingliskeelsete kokkuvõtete koostamine koos märksõnadega. Autorite poolt paranduste sisseviimine. Tekstide keeleteoimetamine, viidete kontrollimine. Autorite poolt keeleteoimetatud muudatuste ülevaatamine. Valminud tekstide lõplik keeleteoimetamine ning korrektuur. Muude tekstide (eessõna, sihtkapitali tegevuse ülevaade, autorite tutvustused) koostamine ja toimetamine	8 kuud alates originaalartiklite esitamisest
Küljendus- ja kujundustööd. Küljendatud failide kontroll ja parandamine. Aastaraamatu trükkimine ja elektrooniline avaldamine	2 kuud alates avaldamisele minevate tekstide koondamisest

Eelarve

Kululiik	Summa
Töötasu, sh: <i>autoritasud</i> <i>retsensenditasud</i> <i>tõlketasud</i> <i>sisulise toimetamise tasud</i> <i>keeleteoimetamise tasud</i> <i>tegevtoimetaja tasu</i>	36 995
Töötasuga seotud maksud	12 504
Sisseostetud teenused, sh: <i>kujundus- ja küljendustööd</i> <i>trükkikulud</i> <i>elektrooniline avaldamine</i>	10 922
Eesti Teaduste Akadeemia riigiõiguse sihtkapitali teenindamisega seotud kulud (20%) ¹	15 105
Kokku	75 526 eurot

¹ Kooskõlas Justiits- ja Digiministeeriumiga sõlmitud toetuse kasutamise lepingu nr 4-7/121 punktiga 4.2. on Eesti Teaduste Akadeemial õigus kasutada 20% eraldatud toetusest riigiõiguse sihtkapitali teenindamisega seotud kuludeks.

Eelarve koostamisel on aluseks võetud eelmiste aastaraamatute väljaandmiseks tellitud tööd ja teenused ning see vastab seniste aastaraamatute kuludele. Peatoimetaja on seotud eelarve piirsumma ja riigiõiguse sihtkapitali teenindamisega seotud kuludega, teised eelarves lahtikirjutatud read on indikatiivsed. Palume aastaraamatu koostamiseks vajalik summa maksta välja esimesel võimalusel pärast rahastamise otsuse tegemist, et tagada aastaraamatu koostamiseks võetavate kohustustuse täitmiseks vajalikud vahendid.